
Verslag ontwikkelgesprek accreditatie Bedrijfskunde

Datum gesprek:	donderdag 5 maart 2026
Aanwezig namens het auditpanel:	Ginger Martina - du Chatenier – Hogeschool Leiden Roan van Gilst – Haagsche Hogeschool
Aanwezig namens de opleiding:	Myrke Nieweg Jeroen Castricum Francois Beckers Gudo Nollen Erik Hof
Locatie:	MS Teams
Opvolging van de accreditatie op:	14 en 15 mei 2025

Inleiding en voorbereiding

Als onderdeel van de accreditatie van de opleiding Bedrijfskunde aan de Hogeschool van Amsterdam is op donderdag 5 maart het ontwikkelgesprek gevoerd. Wegens een vol dagprogramma is in overleg met de voorzitter en secretaris van het panel besloten het verplichte ontwikkelgesprek op een later moment te voeren. In overleg met alle betrokkenen is die datum gesteld op 5 maart 2026.

In aanloop naar het ontwikkelgesprek is er vanuit de opleiding nagedacht over een nuttige invulling van het ontwikkelgesprek. In het gesprek om te bepalen waarover het ontwikkelgesprek zou moeten gaan, kwamen al vrij snel een aantal thema's op tafel waar zowel de voltijd- als deeltijdvariant mee worstelen. Deze thema's zijn op 5 februari van dit jaar gedeeld met Ginger en Roan met als doel hen te informeren wat onze insteek van het gesprek is.

Het ontwikkelgesprek

Vanuit de opleiding was er een grote behoefte om tijdens het ontwikkelgesprek een aantal thema's te bespreken waar wij best mee worstelen. Dit gaat over de teruglopende opkomst van studenten in de les, beperkte voorbereiding door studenten en de veranderende houding ten opzichte van onderwijs. Die veranderende houding is door de opleiding gekarakteriseerd als 'transactioneel'. Met dit woord willen wij uitdrukking geven aan een ervaren studiehouding van studenten¹ die gericht is op het alleen naar de les komen, of voorbereiden als daar een bijna meetbare prestatie tegenover staat. Naar de les komen omdat dat nu eenmaal in het rooster staat, lijkt niet meer vanzelfsprekend te zijn.

Roan reageert op deze ervaring van zijn studentperspectief dat dit beeld herkenbaar is. Veel studenten combineren hun studie met een bijbaan en geven werk regelmatig prioriteit boven lessen, zeker wanneer zij ervaren dat zij zonder aanwezigheid ook kunnen slagen. Wanneer lessen niet direct bijdragen aan het behalen van studiepunten of wanneer de inhoud zelfstandig via een online leeromgeving of andere middelen kan worden verwerkt, kiezen studenten er sneller voor om weg te blijven. Roan voegt terecht toe dat dit kan wijzen op een sterk resultaatgerichte onderwijscultuur waarin het leerproces minder centraal staat dan de output.

Tegelijkertijd gaf Roan terug aan dat aanwezigheid duidelijke voordelen heeft. Door regelmatig naar de les te komen, ontstaat beter inzicht in wat er verwacht wordt, kan tussentijds feedback worden verkregen en wordt onzekerheid over opdrachten verminderd. Dit maakt het studieproces efficiënter en vergroot de kans op een soepel verloop. De meerwaarde zit volgens hem vooral in interactie, debat, gezamenlijke oefening en het toepassen van theorie in concrete situaties. Lessen waarin voornamelijk zelfstandig wordt gewerkt of waarin al gedeelde stof wordt herhaald, worden minder zinvol ervaren en werken demotiverend.

Het gesprek ging over in het bespreken van mogelijke interventies, zoals het minder volledig publiceren van lesmateriaal om aanwezigheid te stimuleren. Roan gaf daarop aan dat dit mogelijk tot weerstand kan leiden, omdat het kan worden ervaren als een strafmaatregel of wat flauw. Er werd benadrukt dat de sleutel waarschijnlijk ligt in het creëren van daadwerkelijke meerwaarde in de les: studenten moeten het gevoel hebben dat zij iets missen wanneer zij niet aanwezig zijn.

Ginger gaf een mooi inzicht vanuit recente onderwijsontwikkelingen in Leiden over de relatie tussen aanwezigheid en studieresultaten. Onderzoek onder studenten door via een studentpanel levert het beeld op dat het halen van een hoger eindcijfer niet direct een incentive is om naar de les te komen. Nogmaals; dit geldt natuurlijk niet voor alle studenten, het versterkt echter wel het beeld dat het in toenemende mate lastiger is en blijft om studenten naar de campus te krijgen. Er

---

¹ Uiteraard geldt dit niet voor alle studenten, er zijn ook heel veel studenten die ander (studie)gedrag laten zien

werd daarom geopperd om in communicatie meer te benadrukken dat regelmatige aanwezigheid het studeren eenvoudiger en minder stressvol maakt, in plaats van te focussen op hogere cijfers. Goed om hierbij aan te tekenen dat gedragsverandering waarschijnlijk sterker ontstaat door onderwijsontwerp dan door communicatie alleen.

Een belangrijke factor die volgens ervaringen invloed heeft op aanwezigheid is de roostering. Heldere campusdagen, blokkroosters en voorspelbaarheid vergroten de kans dat studenten komen. Er wordt geëxperimenteerd met vaste campusmomenten en met het idee om studenten zich vooraf aan te laten melden voor lessen, zodat inzet van docenten beter kan worden afgestemd op daadwerkelijke deelname. De voorspelbaarheid en concentratie van onderwijsdagen hangt in dit kader ook samen met studentwelzijn en werk-studie balans.

Het gesprek verbreedde zich vervolgens naar fundamentele vragen over de inrichting van opleidingen. Veel studenten weten bij aanvang nog niet goed welke richting zij op willen. De huidige vroege specialisatie kan daardoor onvoldoende aansluiten bij hun ontwikkelfase. Er werd gesproken over de behoefte aan meer ruimte voor brede basisjaren of flexibele leerroutes, maar dat het systeem van het hoger onderwijs daar nog onvoldoende op is ingericht.

De snelle ontwikkeling van AI wordt gezien als een extra katalysator voor herbezinning. Roan gaf terecht aan dat kennis steeds makkelijker toegankelijk is, waardoor de toegevoegde waarde van onderwijs verschuift naar vaardigheden, toepassing, kritisch denken en digitale geletterdheid. Binnen curriculumherzieningen, zoals bij de Hogeschool Leiden, wordt daarom sterker ingezet op skillontwikkeling. Tegelijkertijd worstelen opleidingen met de vraag hoe toetsing, afstuderen en kwaliteitsborging vorm moeten krijgen in een context waarin AI een structurele rol speelt. Sommige docenten experimenteren met meer "ambachtelijk leren", zoals lezen, schrijven en discussiëren zonder digitale hulpmiddelen, om verdieping te stimuleren.

Het gesprek leidde niet tot directe beleidsbesluiten, maar wel tot gedeelde inzichten. Er werd vastgesteld dat het vraagstuk van aanwezigheid niet los kan worden gezien van bredere ontwikkelingen: veranderende studentmotivatie, flexibilisering van onderwijs, arbeidsmarktontwikkelingen en technologische versnelling. Deelnemers spraken de intentie uit het gesprek voort te zetten en elkaar te blijven opzoeken bij verdere ontwikkelingen. Afgesproken is dat het verslag ter akkoord wordt gedeeld met de externe deelnemers voordat het eventueel breder wordt verspreid.